

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/65/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612211212
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2013:6612211212.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom 851 02 Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej X. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom A., Y. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Jánom Sitarčíkom, advokátom, Advokátska kancelária Lučenec, Dr. Herza 20, o zaplatenie 3.005,28 EUR s prísl., na odvolanie oboch účastníkov konania proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 14C/215/2012 - 64 zo dňa 18. 12. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.005,28 EUR so 6,5 % úrokom z omeškania ročne od 14. 02. 2010 do zaplatenia v pravidelných mesačných splátkach po 70,- EUR splatných vždy k 15. dňu toho ktorého mesiaca, počnúc mesiacom január 2013 pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia tej ktorej splátky, a vo výroku, ktorým rozhodol o trovách konania z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie;

výrok, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol, ostáva týmto rozhodnutím nedotknutý.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.005,28 EUR so 6,5 % úrokom z omeškania ročne od 14. 02. 2010 do zaplatenia v pravidelných mesačných splátkach po 70,- EUR splatných vždy k 15. dňu toho ktorého mesiaca, počnúc mesiacom január 2013, pod následkom straty výhody splátok v prípade nezaplatenia tej ktorej splátky, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení okresný súd uviedol, že žalobca sa domáhal prisúdenia sumy 3.491,85 EUR s prísl. na tom skutkovom základe, že jeho právny predchodca GE Money, a. s. Bratislava, IČO: 17 324 220 dňa 26. 10. 2007 uzatvoril so žalovanou zmluvu o úvere č. 1149717987. Žalovaná bola v zmysle obchodných podmienok v omeškaní s platením viac ako troch splátok, preto došlo k zosplatneniu úveru. Zmluvou zo dňa 23. 09. 2009 bola pohľadávka postúpená na žalobcu vo výške 3.631,85 EUR. Pozostávala z istiny 3.005,28 EUR, úroku 523,47 EUR, zmluvnej pokuty 49,59 EUR a poplatkov 53,51 EUR. Istina predstavovala rozdiel medzi poskytnutou istinou a platbou započítanou na istinu. Úrok z omeškania 0,1 % denne za každú splátku v omeškaní bol uplatnený podľa sadzovníka. Zmluvná pokuta je 20 % z každej omeškanej splátky, minimálne 3,32 EUR. Žalovaná dňa 13. 02. 2010 podpísala dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku. Po postúpení pohľadávky na žalobcu uhradila 2 x 70,- EUR. Žalobou uplatnená dlžná suma 3.491,85 EUR pozostávala z istiny 2.865,28 EUR, úroku 523,47 EUR a zmluvnej pokuty a poplatkov 103,10 EUR.

Okresný súd zistil, že na základe zmluvy o úvere zo dňa 26. 10. 2007 právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 100.000,- Sk, ktorý sa zaviazala splatiť v pravidelných mesačných

splátkach po 2.489,- Sk, počet splátok bol 60 a celková cena úveru 149.340,- Sk pri ročnej percentuálnej miere nákladov na úver vo výške 16,38 %. Žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu tvrdila, že v zmluve o úvere nebola správne uvedená ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) a že uznala dlh, ktorý v čase uznania neexistoval. Vo svojej obrane ďalej uviedla, že pokiaľ pri výpočte RPMN právny predchodca žalobcu do zmluvy nezapočítal poplatky za poskytnuté služby 4.200,- Sk a uviedol ju tak do omylu, lebo skutočná RPMN by bola 18,66 % a nie 16,38 %, táto skutočnosť spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Rozdiel medzi poskytnutou istinou úveru a platbami žalovanej na istinu je vo výške 2.865,28 EUR. Žalovaná dňa 13. 02. 2010 uznala dlh vo výške 3.005,28 EUR, ktorý sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 70,- EUR. Toto uznanie dlhu považoval okresný súd za platné. Dlh bol určený čo do dôvodu aj výšky s uvedením čísla úverovej zmluvy, dátumu jej uzavretia, výšky dlhu. Samotná žalovaná na pojednávaní uviedla, že istinu dlhuje a nenamietla ju. Na základe uvedeného okresný súd žalovanú zaviazal zaplatiť 3.005,28 EUR s 6,5 % úrokom z omeškania ročne od 14. 02. 2010, nakoľko dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznání dlhu považoval za nováciu záväzku účastníkov konania. V súlade s dohodou účastníkov konania vyslovil, že povinnosť žalovaná vykoná v rovnakých splátkach po 70,- EUR mesačne ako sa zaviazala v uznání dlhu (podľa splátkového kalendára), splatných do 15. dňa v mesiaci a od 15. januára 2013. Vo zvyšku žalobu zamietol. Na právne zdôvodnenie okresný súd uviedol §§ 497 a 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52, § 53 a § 558 Občianskeho zákonníka a § 2 písm. b), § 3 ods. 1, ods. 2, § 4 ods. 2, ods. 3 Zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebných úveroch.

Výrok o tom, že žiadny účastník nemá právo na náhradu trov konania okresný súd odôvodnil podľa § 142 ods. 2 OSP a tým, že každý účastník mal vo veci len čiastočný úspech.

Proti výroku rozsudku, ktorým okresný súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť peňažné plnenie, podala žalovaná včas odvolanie prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Okresnému súdu vytýkala nesprávne skutkové zistenia. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pretože pri výpočte RPMN právny predchodca žalobcu nezapočítal poplatok 4.200,- Sk a skutočná výška RPMN nebola 16,38 %, ale 18,66 %. Podľa platobnej histórie žalovaná od 12. 12. 2007 do 29. 12. 2008 zaplatila právnenému predchodcovi žalobcu sumu 1.231,33 EUR (37.095,- Sk), preto po odpočítaní uhradenej sumy bola nesplatená časť úveru iba v sume 2.088,06 EUR (62.905,- Sk). Čo sa týka uznania dlhu, právny vzťah vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy a príslušnú právnu úpravu treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu. Text dohody z 13. 02. 2010 bol vopred pripravený a osobou poverenou žalobcom boli ručne dopísané údaje, týkajúce sa osoby žalovanej, istiny a splátok bez toho, aby ich žalovaná mohla ovplyvniť. Takéto dohody používal žalobca aj v iných prípadoch. Žalovaná istinu 3.005,28 EUR uznala len z dôvodu, že konanie žalovaného považovala za konanie v súlade s odbornou starostlivosťou a nevedela, že ide o konanie v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Uznanie dlhu treba považovať za neplatné s tým, že skutočná výška istiny bola 2.088,06 EUR. Súd mal návrh zamietnuť aj s prihliadnutím na námietku premlčania. V prípade, ak dlh nie je premlčaný, mal súd žalovanú zaviazat len na zaplatenie istiny po započítaní všetkých platieb v sume 1.948,06 EUR. S prihliadnutím na to, že žalovaná je v stave materiálnej núdze, mal uložiť splnenie povinnosti v mesačných splátkach po 40,- EUR. Navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie alebo v zmysle odvolacieho návrhu zmeniť a priznať náhradu trov konania.

Žalobca podal odvolanie proti výroku, ktorým okresný súd nepriznal náhradu trov konania, pretože dôvod na nepriznanie náhrady trov aspoň v pomernej časti nebol. Návrh bol zamietnutý len v časti 486,57 EUR, teda miera úspechu žalovanej bola len 13,93 % čo zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania. Žalobca bol úspešný vo výške 72,14 %, preto navrhol napadnutý výrok zmeniť a zaviazat žalovanú k náhrade uplatnených trov v pomere jeho úspechu v konaní. Súčasne si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím okresného súdu a navrhol odvolanie žalovanej zamietnuť.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací preskúmal vec a odvolanie prejednal v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 OSP odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pretože okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav a nesprávne právne vec posúdil. Jeho rozhodnutie bolo predčasné, pretože sa nevyrovnal s dôležitými skutočnosťami, ktoré majú pre skutkové a právne posúdenie veci význam.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom od 01. 01. 2008 ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzať tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

Podľa § 879j Občianskeho zákonníka ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 2 písm. b) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 2 písm. g) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom do 31. 12. 2007 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa § 4 ods. 5 od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 8aa ods. 2 zák. o spotrebiteľských úveroch, ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. januárom 2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. januárom 2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že predmetom posúdenia je vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej dňa 26. 10. 2007, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 100.000,- Sk, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach po 2.489,- Sk a k 26. dňu v mesiaci od 26. 11. 2007 (č. I. 8, 9). Žalobca v návrhu tvrdil, že k zosplatneniu úveru došlo v zmysle obchodných podmienok, pretože žalovaná bola v omeškani s úhradami viac ako troch splátok a to ku dňu, ktorý je uvedený v prehľade platieb (platobnej histórii) v položke zrieknutie sa budúceho poplatku za vedenie účtu, čím bola platnosť zmluvy ukončená a v prípade pochybností je potrebné žalobu považovať za ukončenie zmluvy. Podľa platobnej histórie žalovaná vykonala predpísané úhrady nasledovne: v mesiacoch 12/2007, v mesiaci 01/2008 dve platby a v mesiaci 07/2008. V mesiacoch 02/2008 až 05/2008 neuhradila nič, v mesiaci 06/2008 uhradila 13.000,- Sk, v mesiacoch 08/2008 až 11/2008 neuhradila nič, v mesiaci 12/2008 uhradila 12.000,- Sk a 2.489,- Sk. Žalobca preukazoval nadobudnutie pohľadávky oznámením o postúpení pohľadávky zmluvou zo dňa 23. 09. 2009 (č. I. 6) a dohodou o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 13. 02. 2010, podľa ktorej sa žalovaná zaviazala uhradiť istinu 3.005,28 EUR a náklady vo výške 150,- EUR v mesačných splátkach po 70,- EUR k 15. dňu v mesiaci. (č. I. 13, 38). Žalovaná potom žalobcovi uhradila ešte dve splátky 16. 02. 2009 a 27. 05. 2010 po 70,- EUR. Súčasťou úverovej zmluvy boli obchodné podmienky, podľa ktorých sa zmluvný vzťah riadi aj ustanoveniami Obchodného zákonníka a zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalovaná na pojednávaní dňa 10. 12. 2012 uviedla, že pri podpisovaní listiny o uznaní dlhu vedela čo podpisuje, ale uvedené tlačivo si podrobne neprečítala. Voči istine nenamietala, ale v ostatnom sa pridŕžavala námietok uvedených vo vyjadrení svojho právneho zástupcu. Na to uviedla, že sa stotožňuje s výškou dlhu, uvedenou v dohode o uzavretí splátkového kalendára. Uvedený rozpor vo výpovedi alebo jej zápise okresný súd neodstránil. Právny zástupca žalovanej bol určený na základe rozhodnutia Centra právnej pomoci, Kancelária Rimavská Sobota (č. I. 27, 89).

Predmetom konania je posúdenie nároku žalobcu na peňažné plnenie, ktoré bolo odôvodnené zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Podľa prehľadu platieb ku dňu podpísania zmluvy žalovaná čerpala celý dohodnutý úver a veriteľ jej súčasne pripísal na úverový účet všetky náklady tvoriace cenu (celkové náklady) úveru spolu v sume 149.340,- Sk tak, ako to bolo uvedené v úverovej zmluve. Okresný súd podľa odôvodnenia svojho rozhodnutia prihladol síce na obranu žalovanej, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, lebo uvedená RPMN nezohľadňovala poplatok 4.200,- Sk, ktorý bol inak zahrnutý v cene úveru 149.340,- Sk, ale svoje rozhodnutie založil iba na uznaní dlhu a na vyjadrení žalovanej na pojednávaní.

Odvolací súd je toho názoru, že uvedené závery boli urobené predčasne, bez toho, aby okresný súd odstránil rozpory v tvrdeniach žalovanej a bez zisťovania skutočnej výšky záväzku z predmetnej úverovej zmluvy, čoho sa domáhal právny zástupca žalovanej. Predmetom sporu je spotrebiteľský právny vzťah a z § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva povinnosť súdu použiť ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, ak je to na prospech spotrebiteľa, pričom odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Žalobca už v návrhu uvádzal, že z jeho strany, resp. zo strany jeho právneho predchodcu došlo k jednostrannému vypovedaniu splatnosti a ukončeniu zmluvy. Pokiaľ okresný súd zaujal stanovisko, že dohodu o uznaní dlhu považoval za nováciu záväzku účastníkov konania, nezrejnil si, že je vylúčené nahradiť nováciou taký záväzok, ktorý zanikol ani uznať ako dlh peňažné plnenie, na ktoré nebol právny nárok, za predpokladu, že žalobca nemá nárok na úrok ani poplatky z úveru. Okrem toho obsah predloženej dohody zo dňa 13. 02. 2010 zodpovedal formulárovému tlačivu, ktorý vopred pripravil žalobca. Uvedené tlačivo je označené ako dohoda, do ktorého osoba konajúca za žalobcu dopísala údaje o žalovanej ako druhej strane právneho úkonu. Za tohto stavu sa okresný súd riadne nevysporiadal s obranou žalovanej a neodôvodnil, prečo považoval písomné uznanie dlhu žalovanou zo dňa 13. 02. 2010 za platné. Z rozhodovacej činnosti súdov je známe, že pri posudzovaní uznania záväzku spotrebiteľom súdy predloženú dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku považujú za neurčitý a neplatný právny úkon podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože v ňom nebola špecifikovaná výška príslušenstva pohľadávky a nebola zrejماً celková výška uznaného dlhu.

V posudzovanej veci špecifikácia dlhu v sume 3.005,28 EUR nie je zrejماً a ani z návrhu a platobnej histórie nevplyva, z čoho uvedená suma pozostávala.

V ďalšom konaní sa okresný súd znovu vysporiada s tým, či žalobca skutočne uplatnil peňažné nároky v súlade s úverovou zmluvou a právnymi predpismi, ktorými sa zmluvný vzťah účastníkov konania riadi a rozhodne o tej časti predmetu konania, o ktorej doteraz nebolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom č. k. 14C/215/2012 - 64 zo dňa 18. 12. 2012, nakoľko výrok, ktorým vo zvyšku žalobu zamietol, ostáva týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý. Bude zisťovať, či predložená úverová zmluva obsahovala všetky predpísané náležitosti podľa § 4 ods. 2, ods. 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platom do 31. 12. 2007, a či je skutočne odôvodnený záver, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ bude mať zistené, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, zistí, v akej výške žalovaná svoj záväzok uhradila žalobcovi a jeho právnomu predchodcovi a zaviazuje ju k úhrade zvyšnej sumy. Vysporiada sa tiež s tvrdením žalovanej, či možno uplatnený nárok skutočne považovať za premlčaný. Za tým účelom bude zo zmluvy a obchodných podmienok zisťovať, či zo strany veriteľa mohlo dôjsť k jednostrannému odstúpeniu od zmluvy, či a kedy sa tak skutočne stalo. Znovu sa tiež vysporiada s tým, či predložená dohoda o uznaní záväzku a splátkovom kalendári je alebo nie je platným právnym úkonom. Pokiaľ sa bude chcieť odchýliť od rozhodovacej činnosti súdov, bude musieť svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, vysporiadať sa s námietkami žalovanej. Znovu posúdi aj podmienky a dôvody pre uhradenie peňažného záväzku v splátkach, ktorých výšku posúdi s prihliadnutím na majetkové pomery žalovanej.

O trovách doterajšieho konania bude okresný súd znovu rozhodovať v novom rozhodnutí o veci samej. Pokiaľ okresný súd odôvodní rozhodnutie podľa § 142 ods. 2 OSP, bude jeho povinnosťou prihliadnuť na pomerné rozdelenie náhrady trov, na súdny poplatok a na skutočnosť, že žalovanej bol priznaný nárok na právnu pomoc (§ 138 ods. 4 OSP).

Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.